

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
İSLAM ÖNCESİ TÜRK TARİHİ VE KÜLTÜRÜ
İZLENCE (SYLLABUS)
PROF. DR. YILDIZ DEVECİ BOZKUŞ

Ders Saatleri:

Dersin Yeri:

Ofis Saatleri:

Ofis Yeri:

E-mail Adresi: ydbozkus@ankara.edu.tr

Genel Bilgiler:

Bu derste İslam öncesi kurulan Türk devletlerinin tarihi, yapıları ve kültürleri hakkında genel hatlarıyla bilgi verilecektir. Bu kapsamda Orta Asya'da kurulan ve Orta Asya dışında kalan Türk Devletleri üzerinde durulacaktır. Ders kapsamında İslamiyet öncesi Türk toplumlarında kültür ve uygarlık konularına da yer verilecektir. Böylelikle öğrencinin İslamiyet ve Anadolu öncesi Türk tarihi ve kültürünü öğrenmesi, tarih ve Türklük bilinci kazanması hedeflenmektedir.

Course Requirements:

- Derse devam, katılım (% 70): Derslere devam etmenin yanı sıra, okumaları yapmanız gerekmektedir.
- Vize (% 30): Vize sınavına kadar işlenen konularla ilgili dersi veren öğretim üyesinin sağlayacağı metinler üzerinden vize sınavı ödev olarak yapılacaktır.
- Final (% 60): Vizeden sonra işlenen konularla ilgili dersi veren öğretim üyesinin sağlayacağı metinler üzerinden final sınavı ödev olarak yapılacaktır.

Course Outline and Reading List:

Week 1: Dersin tanıtımı ve giriş: Tanışma, dersin temel amaçları, yararlanılacak kaynaklar, konular ve dersin sorumlulukları.

- Muhammet Bilal Çelik (Edt.) (2018). *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Ahmet Taşağıl (2020). *Kök Tengri'nin Çocukları*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları.
- Yaşar Bedirhan (2011). *İslâm Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yayınevi, 3.Baskı, pp.10-13.
- Saadettin Gömeç (2000). "İslam Öncesi Türk Tarihinin Kaynakları Üzerine" *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 20(31): 51-92.
- Ali Ahmetbeyoğlu (2003) İslam Öncesi Türk Tarihi Kaynakları. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, (2), 17-24.

Week 2: Türk Adı, Orta Asya ve İlk Kültürler

- Baykara, T. (1998). Türk adının anlamı (Vol. 156). Atatürk Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.
- Durmuş, İ. (2017). Türk Adının Ortaya Çıkışı, Anlamı ve Yayılışı. Gazi Akademik Bakış, 10(20), 37-47.
- Çandarlıoğlu, G. (2003). *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- Esin, E., *İslamiyetten Önce Türk Kültür Tarihi ve İslam'a Giriş* (Türk Kültürü El Kitabı, II. cild, 1/b'den ayrı basım), İstanbul 1978.
- Hunkan, Ömer Soner, Orta Asya'da X-XIII. Yüzyıllarda "Türk" Adı Üzerine Bazı Kayıtlar, *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, pp.5-12.
- Doğan Avcıoğlu, *Türklerin Tarihi*, Tekin Yayınevi, 1979, ss.286-298.
- Sertkaya, O. F. (1987). "Türk Adı", *Tarihte Türk Devletleri*, I, Ankara Ü. Yay., Ankara, 3-6.
- Günal, Zerrin, "Türk Adı, Orta Asya ve İlk Kültürler", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.15-32.
- Bedirhan, Y. (2019). İslâm öncesi Türk tarihi ve kültürü. Eğitim Yayınevi.
- Şahin, H. Hilal, "Türk Adı ve İslamiyet Öncesi Türk Tarihinin Panoraması", *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 2018, 5 (18), ss.512-532.
- İbrahim Kafesoğlu, *Türk Kültür Tarihi*, Ötüken Yay., İstanbul, pp.43-50.
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp. 126-128.

Week 3: İskitler (Sakalar), Orta Asya ve Göçler

- Zerrin Günal, "İskitler, Orta Asya ve Göçler", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.32-67.
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp. 65-68.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.15-30.

Week 4: Göktürkler.

- Zerrin Günal, "Ekonomik Hayat", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.-41-53.
- Çandarlıoğlu, G. (2003). *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, pp.40-52.
- Çıvgın, İ., & Yardımcı, R. (2007). *İslam Öncesi Türk Tarihi*. Nobel Yayın Dağıtım, pp.22.-45.
- İsmet Çetin, *KızılElma*, Kurgan Edebiyat, 2011, pp.50-51.
- İbrahim Kafesoğlu, *Türk Kültür Tarihi*, Ötüken Yay., İstanbul, pp.92-124.
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp. 126-165.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.66-108.

Week 5: Asya Hunları ve Akhunlar (Eftalitler).

- Zerrin Günal, "İskitler, Orta Asya ve Göçler", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.33-41.
- Çandarlıoğlu, G. (2003). *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, pp.16-35.
- Çıvgın, İ., & Yardımcı, R. (2007). *İslam Öncesi Türk Tarihi*. Nobel Yayın Dağıtım, pp.1-22.
- Bedirhan, Y. (2019). *İslâm Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Eğitim Yayınevi, pp.145-155.
- Nihat Aytürk, *Türklerde Devlet Yönetimi ve Lider Yöneticiler*, Nobel yay., 2014, pp.18-30.
- İbrahim Kafesoğlu, *Türk Kültür Tarihi*, Ötüken Yay., İstanbul, pp.57-68.
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp.71-81.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.31-64.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.155-167.

Week 6: Kavimler Göçü, Batı Hunları (Avrupa Hunları) ve Avarlar (Jou-lan).

- Zerrin Günal, "İskitler, Orta Asya ve Göçler", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.68-89.
- Çandarlıoğlu, G. (2003). *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, pp.16-35.
- Çıvgın, İ., & Yardımcı, R. (2007). *İslam Öncesi Türk Tarihi*. Nobel Yayın Dağıtım, pp.45-48.
- İbrahim Kafesoğlu, *Türk Kültür Tarihi*, Ötüken Yay., İstanbul, pp.69-82.
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp. 89-
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp. 100-104..
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.135-153.

Week 7: Ara sınav

Week 8: Uygurlar, Kırgızlar, Türgişler, Karluklar.

- Zerrin Günal, "Ekonomik Hayat", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.55-67.
- Çandarlıoğlu, G. (2003). *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, pp.61-74.

- Çıvgın, İ., & Yardımcı, R. (2007). *İslam Öncesi Türk Tarihi*. Nobel Yayın Dağıtım, pp.59-80.
- Bedirhan, Y. (2019). *İslâm Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Eğitim Yayınevi, pp.155-163.
- İbrahim Kafesoğlu, *Türk Kültür Tarihi*, Ötüken Yay., İstanbul, pp.125-143.
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp. 167-195.
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp. 207-210.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.109-128.

Week 9: Hazarlar, Macarlar, Bulgarlar (Ogur'lar).

- Zerrin Günal, "Ekonomik Hayat", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.89- 104.
- Çandarlıoğlu, G. (2003). *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, pp.76-80.
- Bedirhan, Y. (2019). *İslâm Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Eğitim Yayınevi, pp.155-160.
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp. 105-115.
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp. 243-272.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.168-174.

Week 10: Peçenekler, Uzlar (Oğuzlar), Kumanlar (Kıpçaklar).

- Zerrin Günal, "Ekonomik Hayat", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp. 104-112.
- Bedirhan, Y. (2019). *İslâm Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Eğitim Yayınevi, pp.162-163.
- İbrahim Kafesoğlu, *Türk Kültür Tarihi*, Ötüken Yay., İstanbul, pp.173-189.
- Peter B. Golden, *Türk Halkları Tarihine Giriş*, Çev: Osman Karatay, Ötüken Yay., 1992, pp. 275-288.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.176-178.

Week 11: İslam Öncesi Türk Kültürü

- Zerrin Günal, "Devlet ve Toplum Yapısı", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.136-182.
- Emel Esin, *İslamiyetten Önceki Türk Kültür Tarihi ve İslama Giriş*, Edebiyat Fakültesi Matbaası, 1978, pp.1-136.
- Bedirhan, Y. (2019). *İslâm Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Eğitim Yayınevi, pp.189-212.

- Bahaddin Ögel, *Türk Kültürünün Gelişme Çağları*, Milli eğitimi Yay., 1971, pp.13-159.
- İbrahim Kafesoğlu, *Türk Kültür Tarihi*, Ötüken Yay., İstanbul, pp.205-331.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.179-197.

Week 12: İslam Öncesi Türk Devlet ve Toplum Yapısı

- Zerrin Günal, "Ekonomik Hayat", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.135-145.
- Çandarlıoğlu, G. (2003). *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, pp.92-97.
- Hali, S., & Rencüzoğulları, S. (2017). İslamiyet Öncesi Dönemde Türklerde Eğitim. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi*, 6(17), pp.425-437.
- Bedirhan, Y. (2019). *İslâm Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Eğitim Yayınevi, pp.165-183.
- Nihat Aytürk, *Türklerde Devlet Yönetimi ve Lider Yöneticiler*, Nobel yay., 2014, pp.3-8.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.198-243.

Week 13: İslam Öncesi Türklerde Ordu, Din ve İnanış, Hukuk.

- Zerrin Günal, "Ekonomik Hayat", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.145-158.
- Çandarlıoğlu, G. (2003). *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, pp.95-100.
- Bedirhan, Y. (2019). *İslâm Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Eğitim Yayınevi, pp.219-233.
- Artun, E. (2007). Türklerde İslamiyet öncesi inanç sistemleri-öğretiler-dinler. Erişim adresi: http://turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM/erman_artun_inanc_sistemleri.pdf.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.238-258.

Week 14: İslam Öncesi Türklerde Dil, Edebiyat ve Sanat.

- Zerrin Günal, "Ekonomik Hayat", *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, pp.158-182.
- Çandarlıoğlu, G. (2003). *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, pp.100-103.
- Taşağıl, A. (2015). *Kök Tengri'nin Çocukları: (Avrasya Bozkırlarında İslam Öncesi Türk Tarihi)*. Bilge Kültür Sanat.
- Bedirhan, Y. (2019). *İslâm Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*. Eğitim Yayınevi, pp.236-238.
- Yaşar Bedirhan, *İslam Öncesi Türk Tarihi ve Kültürü*, Nobel Yay., 2011, Ankara, pp.259-

Week 15: Final Sınavı